

בסייעתא דשמיא

שיחה לבי

שיחות קודש שזכינו לשמוע מפ"ק של
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ערש"ק וארא

השפ"ב

•

גליון כ'

יו"ל ע"י מכון 'שיח לבי'

בישטינא

פתח תקוה ארה"ק

כל הזכויות שמורות
למכון שיח לבי
שע"י מוסדות בישיבת בארה"ק

לתשומת לב! הגיליון יו"ל אחת לשבועיים.

לפרטים אודות הפצת הגיליון
ניתן להתעדכן במערכת 'הקבצו ושמעו' 077-2609-403 שלוחה 1-1

להערות והארות וכן לקבלת הגיליון בדוא"ל
ניתן לפנות לכתובת המערכת
siachlibi@gmail.com

שיחות קודש לפרשת וארא

האבן עצמה אין בה שום שינוי אלא האדם הוא שהבין בה יותר.

והנמשל הוא שהשי"ת הוא אחד הפשוט ואין בו שום שינוי, והאדם מסתכל ומתבונן בגדולתו, ובכל פעם משיג יותר גדולתו ורוממותו. וזהו 'אני ה' לא שניתי' שהשי"ת אין בו שינוי ולכן 'ואתם בני יעקב לא כליתם' אין תכלה וסוף לרוממותו ובכל פעם משיג האדם יותר ויותר עד אין סוף.

*

הרה"ק אדמו"ר הזקן בעל התניא זי"ע פירש 'אני ה' לא שניתי' שהשי"ת לא נעשה בו שום שינוי אחר שנבראו העולמות מקודם שנבראו, וכדכתיב 'אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם', והוא מפני ש'כולא קמיה כלא חשיב' שכל העולמות אינם תופסים מקום אצלו כלל. ועל זאת שואל הכתוב 'ואתם בני יעקב לא כליתם' כיון ד'אני ה' לא שניתי', איך יתכן שאין לכם כלות הנפש אליו יתברך.

השי"ת מתגלה לאלו הרוצים

שמעתי מהמשפיע הנודע הגה"ח ר' מענדל פוטערפאס ז"ל, שפעם אחת הגיעו לליובאוויטש אל הרה"ק הרש"ב מליובאוויטש זי"ע שליחים מאת הרה"ק הדברי שמואל מסלאנים זי"ע, בכדי להיוועץ עמו בענייני הכלל שעמדו על הפרק באותם הימים.

חילוקי מדריגות בהתגלות אלוקות
הוא רק מצד המקבלים

וארא אל אברהם ואל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם. וברש"י 'וארא, אל האבות'. ידועה הקושיא בזה מה בעי רש"י בזה הלא בפסוק כתוב מפורש אברהם יצחק ויעקב, והם נקראים אבות.

וביאר בספה"ק נועם אלימלך דהנה האבות הקדושים ע"ה היתה בחינת שונה זו מזו, שאברהם היה בחינת חסד ויצחק בחינת גבורה ויעקב בחינת תפארת, ואם כן איך שייד שהשי"ת יתראה לכולם באותה הבחינה באל שדי, הלא הדרך הוא שהקדושה באה מלמעלה לכל אחד לפי מדריגתו.

אלא שמצד הקב"ה אין שום שינוי כלל, רק שהאדם בעבודתו ממשיד עליו הקדושה לפי מדריגתו, ואברהם המשיך על עצמו בחינת חסד ויצחק גבורה ויעקב תפארת, אולם מצד השי"ת התראה לכולם בשוה. וזהו כוונת רש"י ז"ל 'וארא, אל האבות' שמצד השי"ת אין ביניהם שום חילוק ונראה לכולם באל שדי.

*

ובעין זה איתא בנועם אלימלך (פרשת פינחס ד"ה בד"א כי מלת בתוכם) לפרש מה שכתוב 'אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם', משל לאדם שיש לו אבן טובה בבית גנזיו אך אינו מבין בערכה, ובכל פעם שמסתכל בה מבין יותר גודל מעלתה, אך

בימי חודש אלול, אך הוא נסע דוקא בפרשת וארא בעיצומו של חורף, וטעמו ונימוקו עמו אשר בפרשתן כתיב 'ושמתי פדות' 'פדות' נקרא בלשון אידיש 'לייז' (וכמו אויסלייזן), והבציר נקרא באידיש 'לעיז', וזקיני הק' היה מנהגו בקודש לקרוא סגול כצירי, על כן גם בציר היה קורא 'לייז', על כן נסע בפרשת וארא דכתיב בה 'ושמתי פדות' ופירש 'מ'וועט מאכן א לייז'.

על כן בעת הבציר היו משאירים עבורו ענבים במקום מיוחד, ובעת שהיה מגיע אל הבציר היו כל הגפנים מכוסים שלג כבד, ועל פי דרך הטבע היה בלתי אפשרי שישארו הענבים בשלימותם, אך זקיה"ק היה מצוה להסיר השלג ותחתם נמצאו אשכולות הענבים יפות ובשלות כבשעת הבציר ממש.

ובאמת מלבד זה בפשטות גם כן פרשת וארא יש לו שייכות עם ארבע כוסות שכן בפרשה זו כתובים הד' לשונות של גאולה והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי, ואיתא בדברי חכמינו ז"ל שכנגדם שותים הד' כוסות בליל הסדר.

ושמעתי מאחי הגדול הרה"צ ר' חיים ברוך שליט"א ששמע מכ"ק אדמו"ר מזידיטשוב זצלה"ה מבערעגסאז, ששמע מזקן אחד מתושבי העיר הערלים שזכר המעשה וכה סיפר, שה'טשאדא ראבינער' [הרבי הפלאי] היה מגיע בימי החורף והיו הערלים מתאספים לראות הפלא הגדול איך שמסירים השלג ונמצאים ענבים שלמות.

'זהבאתי' יהיה כביאת משיח צדקינו

והיה זה בפרשת וארא בכ"ד טבת והרה"ק הרש"ב אמר מאמר חסידות, אחר המאמר הזמין את השליחים לסעוד עמו את סעודת הערב, ודיבר עמם אודות המאמר חסידות שאמר, ואחר כך ביקש אותם הרש"ב לחזור דבר תורה מרבים הרה"ק מסלאנים.

וחזרו בשם רבם, כתיב בפרשתן 'וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב' פירש רש"י 'וארא, אל האבות', וצריך להבין הרי בפסוק כתוב בפירוש שהקב"ה נראה לאברהם יצחק ויעקב, ולשם מה הוסיף רש"י 'אל האבות'.

ופירש הרה"ק מסלונים, 'אבות' הוא לשון 'רצון' וכמו 'ולא אבה'. וזהו הפירוש 'וארא אל האבות', 'דער אייבישטער בייווייזט זיך צו די וואס ווילן' [הקב"ה מתגלה לאלו המשתוקקים].

והרה"ק הרש"ב נתפעל מאד וקרא לבנו הרה"ק הריי"צ מליובאוויטש זי"ע ואמר לו, השומע אתה מה שהרבי מסלונים פירש, 'וארא אל האבות דער אייבישטער בייווייזט זיך צו די וואס ווילן'.

הבציר לארבע כוסות בפרשת וארא

ושמתי פדות בין עמי ובין עמך. זקיני הק' הרבי ר' מרדכיילע זי"ע היה נוהג לנסוע מדי שנה בפרשת וארא לבצור ענבים עבור יין לד' כוסות, והיה נוסע לערים בערעגסאז או סעליש הקרובים יותר למדינת אונגארן, וכידוע מזקיני הק' הרבי ר' ארון לייב מפרעמישלאן זי"ע אשר 'אונגארישע וויין' הוא המובחר ביותר לד' כוסות.

כידוע זמן הבציר הוא בשלהי דקיטא

צריך האדם לשנן לעצמו תמיד שיהא לו
חשבון אחד בלבד, 'תם מה הוא אומר' וואס
זאגט מען אויבן [מה אומרים למעלה].

הבעש"ט חידש שבתוך העולם יוכלו להיות מחוצה לו

החידוש בתורתו של הבעש"ט הקדוש
זי"ע הוא שיכול האדם להיות בתוך העולם
ולא להיות מונח בו. קודם התגלות הבעש"ט
מי שרצה לעבוד את הבורא ית"ש היה
צריך לברוח מן העולם הגשמי, ולשבר את
הגשמיות והחומריות, ואין זה טעות ח"ו
אלא כך היה אז רצון השי"ת, והיתה עבודה
זו בבחינת 'שבירתן' זוהי טהרתן' שכך היתה
הדרך לטהר את העולם.

כשבא הבעש"ט הקדוש נגלה אור חדש
שאפשר להיות בתוך העולם ולא להיות
בו, הבעש"ט הקדוש שגדולתו היתה עד
אין שיעור, היה דמות אדם עם פנים ועם
שטריימל והיה ממש בזה העולם, ואף על
פי כן היה כל כך נעלה ונשגב, עד שתלמידו
המגיד הק' ממעזריטש זי"ע שאל אותו אם
הוא ילוד אשה, וענה הן, שם אמי שרה ושם
אבי אליעזר.

דהיינו שכל דבר גשמי יכולים לראות בו
מציאות גשמית, והבעש"ט הקדוש ראה בו
את רצונו יתברך, ומעת שנתגלה הבעש"ט
דרך העבודה היא כן, להיות בתוך העולם
ולראות את האלוקות שבו.

והבאתי אתכם אל הארץ. איתא בדברי
חז"ל אשר קבעו חכמים לשתות ארבע
כוסות בלילי פסח כנגד ארבע לשונות של
גאולה, והוצאתי, והצלת, וגאלתי, ולקחתי.
ויש להבין מדוע לא תיקנו כוס חמישית
כנגד והבאתי.

ותירין הרה"ק ר' אליעזר זאבמקרעטשניף
זי"ע שעדיין לא זכינו ל'והבאתי' בשלמות,
שכן 'אריין ברענגען און ארויס נעמען
הייסט נישט אריין גענומען' [להכניס ואחר
כך להוציא לא נחשב להכניס], וביציאת
מצרים היה אחר כך הפסק בגלויות, וזה
יהיה רק בגאולה השלימה שאין אחריה
גלות בביאת משיח צדקינו בב"א.

על האדם לחשב תמיד 'תם מה הוא אומר'

בהגדה של פסח אומרים אנו 'תם מה
הוא אומר', זקיה"ק הרבי ר' ארון לייב
מפרעמישלאן זי"ע היה אומר בעת שהיה
איזה שאלה 'תם מה הוא אומר, וואס זאגט
מען דארט' [מה אומרים שם], 'תם' מלשון
'תמן', דהיינו מה אומרים למעלה.

האדם מתהלך כך ימיו בחשבונות על גבי
חשבונות, אם כה יעשה מה יאמר פלוני,
ואם כה יעשה מה יאמר אלמוני, ובדרך
כלל לא נשאר כלום מכל החשבונות, שכן
זה אינו אומר והשני אינו חושב והכל לא
היה ולא נברא.

יומא דהילולא של רביה"ק רבי איציק'ל מקאליש זי"ע

פעם אחת בא איש נכרי לביתו בערב שבת קודש וביקש לאכול, והרבנית סיימה לאפות חלות לכבוד שבת, ולא רצתה לפתוח חלה שלימה בעבור הנכרי, אמר לה זקיני הקדוש שתפרוס לו מן החלה 'ס'זועט נישט גיין קיין בלוט פון דעם' [לא יצא מן החלה דם], ועשתה הרבנית כרצונו.

לימים נסע זקיני הקדוש בדרך וקפצו עליו שודדי דרכים ותפסוהו ולקחו ממנו כל אשר לו, והוליכוהו אל מנהיגם לדעת מה לעשות בו, אם להרוג אותו חלילה למען שלא יודע מקומם או להניח אותו.

ובבוא זקיני הקדוש אל הכירו מנהיגם ודרש בשלומו, ואמר לו אני הוא שבאתי אל ביתך וציוית לפרוס החלה והחיית את נפשי, ומיד ציוה להניחו לנפשו ולהשיב לו את כל אשר לקחו ממנו והוליכוהו בשלום לדרכו, בבוא זקיני הקדוש לביתו נענה ואמר לזוגתו הרבנית, הלא אמרתי לך לפרוס החלה שלא יצא דם ממנה.

*

זקיני הק' היה חתנו של הרה"ק ר' איתמר הכהן מטשיזיקוב זי"ע שהיה אחד מן הצדיקים הנסתרים שבדור, הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע אמר עליו שאפילו הכהן גדול בבית המקדש לא ערך את עבודת יום הכיפורים כמוהו. צדיקי אמת ידעו גדולתו ורום ערכו והיו באים לבקר בהיכלו, וביניהם היה גם כן הרה"ק ר' לייב שרה'ס זי"ע, בפעם האחרונה שהגיע ר' לייב קודם הסתלקותו

יחיינו יום ו' שבט הוא יומא דהילולא קדישא של זקיני הרה"ק ר' איציק'ל מקאליש זי"ע, שהיה בנו הגדול של זקיני הרה"ק ר' ארון לייב מפרעמישלאן זי"ע.

זקיני הק' היה נוהג בגינוני מלכות, והיה נוסע במרכבה רתומה לששה סוסים הנקראת 'קאלעס', מאידך אחיו הצעיר הרה"ק ר' מאיר'ל מפרעמישלאן זי"ע היה נוהג בעניות שכל אשר לו היה מפזר לעניים ולעצמו לא השאיר מאומה, ואפילו הפמוטות היו לו רק מנחושת.

פעם שאל ר' מאיר'ל את אחיו הגדול אודות הנהגותיו ואמר לו 'הרי כתיב ואל יבא בכל עת אל הקודש' הרי שאין ראוי ליסע ב'קאלעס', נענה זקיני הק' ואמר 'כתיב גם כן 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים' מי שהוא במדריגה זו יכול לנסוע בקאלעס'.

ואיתא מצדיקים שישנם שתי בחינות בצדיקים, בחינה אחת מה שכתוב 'פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד' ובחינה אחת 'הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד'.

*

אמר עליו הרה"ק מרוז'ין זי"ע, 'רבי'ס האבען מיר געזעהן אסאך, נאר א גוטער יוד וואס א גיטער יוד הייסט, האבן מיר געזעהן נאר איינער, דאס איז ר' איציק'ל קאלישער', [רבי'ס ראינו הרבה, אולם יהודי טוב שראוי לתואר 'גוטער יוד' ראינו אחד, זהו ר' איציק'ל קאלישער].

*

התחילו להפציר בתפילות ותחנונים לפני
הבורא ב"ה לרפואתו, נענה זקיני הקדוש
ואמר שכבר נגזרה גזירה שכן עתה הבין
הענין השלישי מה שאמר לו הרה"ק ר'
לייב, זכותו הגדול יעמוד לנו ולכל ישראל.

לשמי מרום, קרא לזקיני הקדוש ואמר לו
שלושה דברים, וסיים ואמר, הראשון תבין
מיד כשאסע מכאן, השנית ברבות השנים,
השלישית תבין קודם הסתלקותך מן העולם.
לימים כאשר נחלה זקיני הקדוש ל"ע,

- ואלו נדיבי הלב שגדבו חלק מהוצאות הגליון •

הרב ר' ישראל מאיר
ביטון שיחי' - פתח תקוה
♦
לשו"נ הרה"ק ר' ישראל
אביחצירא הבבא סא"ל ז"ע
ולזכות לברכה והצלחה

- לתרומות והנצחות ניתן לפנות למס' 053-3175770 •

